

Sakha-English Dictionary

This dictionary includes, with a few additions and amendments, those words that are found in Lessons 1-40 of L. N. Kharitonov's *Самоучитель якутского языка*. I will supplement it with the words from Lessons 41-80 at a later date.

Here I give, with a few exceptions, only the lemma forms of words: the nominative or “foundational” case form of nouns; the verbal stem, identical to the second-person singular imperative, which in Sakha functions as the “infinitive”.

I do not indicate the part of speech unless it would otherwise be unclear. Verbs are indicated in the English infinitive, preceded by “to”.

I try to indicate those words that are borrowed from Russian, and to give the original Russian form, though sometimes the words are so altered in Sakha as to make their origin unclear. A very high percentage of beginner's vocabulary in Sakha comes from Russian, but this has mostly to do with the themes addressed in introductory language lessons. The overall percentage of Russian loan words in Sakha is considerably lower.

A

аан - door
аат - name
аата - by name
ааттаах- famous, well-known
аах - to read
аҕа - father
аҕал- to give, to bring
аҕас - older sister
аҕыйах- some, not much
аҕыс - eight
айах - mouth
айылҕа - nature
ала - piebald
алаадьы - *olady*, panckes
алта - six
алта сүүс - six hundred
алтан - copper
аны - now
араас - different, various
арыгы - wine
арыт - sometimes
арыы - butter
ас - food
ас - to open

агаа - to eat
агат - to feed
аһылык - food, feed
аһыы - sour, bitter, salted
аһыы сүөгэй - sour cream
ат - horse
атас - friend
атах - foot
атах таһаһа - footwear
атын - other, another
атыылаа - to sell
атыылас - to buy
атыыр - stallion
аччык - hungry

Б

баар - to be, there is
баата - wool (*Rus.* вата)
балыксыт - fisherman
бар - to go
бары - all
бас - head
бастаан - at the beginning
баһаалыста - please
баһаар - bazaar, market
баһыыба- thank you (*Rus.* спасибо)
баттах - hair
бачыынка - dress boots
биилкэ- fork (*Rus.* вилка)
биир - one
билиид э- stove (burner) (*Rus.* плита)
биһиги - we
биэ - mare
биэдэрэ - bucket, pail (*Rus.* ведро)
биэр - to give, to issue
биэс - five
боростуой - simple (*Rus.* простой)
бөрө - wolf
бу - this
булт - hunting, the hunt
бултаа - to hunt
булчут - hunter
буол - to become
буортулаах - dangerous, harmful

буортулаа - to harm
буочука - barrel, cask (*Rus.* бочка)
бус - to stew, to cook up
буулка - breadroll (*Rus.* булка)
бүгүн - today
бүлүүһэ- tray (*Rus.* блюдо)
бүөр - kidney
бүрүүкэ - trousers (*Rus.* брюки)
быар - liver
былаат - scarf, shawl
былыт - cloud
быраас - doctor (*Rus.* врач)
быраат - younger brother
быс - to cut
быһах - knife
бытааннык - slowly
бытык - moustache, beard
быыл- dust (*Rus.* пыль)
бэлэм- prepared
бэргэһэ- hat
бэрт- very, excellent, totally
бэрэссээдээтэл - representative (*Rus.* председатель)

Д

дал - corral, pen
доһор - friend
дойду - country, region, locality
долбуур - shelf
дорообо - hello, hi (*Rus.* здорово)
доруобуйа - health (*Rus.* здоровье)
дуо - interrogative particle (equivalent to *Rus.* ли)

Дь

дьааһык - box (*Rus.* ящик)
дьабара - suslik, ground squirrel, spermophilus
дьахтар - woman
дьиэ - house, building
дьиэ сууйааччы - cleaning lady
дьон - people
дьууппа - skirt (*Rus.* юбка, *Fr.* jupe)
дьэ - house

дьэбэ - at home
дьэнкир арыы- clarified butter

И

иистэн - to sew
ийэ - mother
икки - two
иккиэн - both
илии - hand
иннэ - needle
ир - to melt, to thaw
ис - interior, lining
ис - belly, gut
ис - to drink
испиир - spirits (alcohol) (*Rus.* спирт)
истии - shchi (*Rus.* щи)
истээх таҥас- warm clothing with fur or with a warm lining
иһит - dishware
ити - that
ичигэс- warm

К

киинэ - cinema (*Rus.* кино)
киир - to enter
килиэп - bread
киллэр - to introduce, to drive in
ким - who
кيني - he, she, it
кенигэ - book (*Rus.* книга)
кирдээх - dirty
кистээ - to neigh
киһи - person
киэһэ - in the evening
киэһээни (*adj.*) - evening
киэн - expansive
көлүй - to harness, to yoke
көр - to look
көрдөр - to show
көстүбэт - not visible, invisible
көстүүм - suit
көтөх - dry
көхө - coat-rack
кугас - red, reddish, russet, *roux*

куйаас - heat, hot
кулгаах - ear, ears
куобах - hare
куорат - city (*Rus.* город)
куоска - cat (*Rus.* кошка)
куот - to flee, to escape
көбүс - back, spine
кур - belt
куртах - stomach
куһаҕан - bad
куһаҕаннык - poorly
кут - to pour
куттан - to fear, to be afraid
кутуйах - mouse
кутурук - tail
куукуна - kitchen
кууттал - danger
куутталлаах - dangerous
күн - day, sun
күнүс - daytime
күөл - lake
күөмэй - throat
күөрчэх - bitten
күһүн - fall, autumn, in the fall
күтэр - water vole, water rat
күүс - power, strength
күүстээх - powerful, strong
кылаас - class, classroom (*Rus.* класса)
кылгас - short
кымыс - kumiss
кыра - small
кыратык (*adv.*) - not much, a little
кырдыаҕас - old
кыргыттар - girls
кырса - Arctic fox
кырынаас - ermine, stoat
кыһыл - red
кыһын - winter, in the winter
кыыл - beast, animal
кыыл таба - wild deer
кыыс - girl
кэл - to come
кэпсээ - to tell, to narrate
кэпсэт - to converse
кэргэн - family
кэт- to dress, to wear

Л

лаампа - lamp (*Rus.* лампа)
лааппы - shop (*Rus.* лавка)
лэппиэскэ - flatbread

М

манаа - to guard, to graze
манна - here, hither
маннык - such
мангыраа - to moo
мас - tree, wood, stick
матараас - mattress (*Rus.* матрац)
миэбэл - furniture (*Rus.* мёбель)
миэхэ - me, of me, to me
миин - to ride (a horse)
миискэ- dish, pan
мин - soup
мин - I
минньигэс - delicious, sweet
моџотой - chipmunk
моркуоп - carrot (*Rus.* морковь)
муннук - corner
муора- sea (*Rus.* море)
муос - horn
муоста - floor
мурун - nose
муус - ice
муустаах - icy, ice-covered
мэ - well!

Н

наада - it is necessary, must, need (*Rus.* надо)
наадата суох - unnecessary
наскы - socks (*Rus.* носки)
ньуоска - spoon (*Rus.* ложка)
нуучча - Russian
нууччалыы - in Russian
нэдьэгэй - cottage cheese

Нь

ньирэй - newborn calf

О

оџо - child
оџонньор - old man
оџус - bull
ойох - wife
ойуур - forest
ол - that
олоппос - chair
олор - to sit
олус - very, a lot
онно - there, thither
онто н- then, later
онор - to make
оонньоо - to play
оонньоу - game
ордук- bigger, better, surplus, excess
оргут - to boil
орон - bed
орто (*adj.*) - middle
оскуола - school (*Rus.* школа)
остолобуой - cafeteria (*Rus.* столовая)
остуол - table (*Rus.* стол)
оһох - stove
от - grass, hay
отун - to heat (the stove)
отут - thirty
оччоџо - then

Ө

өл - to die
өлөр- to kill
өрүс- river
өссө - also, still (*Rus.* ещё)

П

паарта - bench (*Rus.* парта)
пиибэ - beer (*Rus.* пиво)

С

саа - gun
саас - spring, in the springtime
саахар - sugar (*Rus.* сахар)
саҕа - collar
саҕалаах - with collar, having a collar
саҕыннах - fur coat
сайын - summer, in summer
сайынны - summery, estival
салгын- air
самыыр - rain
санаа - to think
санар - to speak
сап - thread
сап - to close
саппыкы - boots
сарсыарда- morning, in the morning
сарсын - tomorrow
саһыл - fox
саха - Yakut
сахалыы - in Yakut
сибииннэ - pig (*Rus.* свинья)
сиилэс - silage (*Rus.* силос)
синньигэс - thin
сир - earth, place
сирэй - face
сиэ - to eat, to dine
сиэл - mane
сиэп - pocket
сиэркилэ - mirror (*Rus.* зеркало)
сиэх - sleeve
сон - coat
сорох - some
сот - to wipe
сотору - quickly, soon
соттор - towel
сотун - to wipe, to dry (oneself)
сөп - good, enough, satisfactory
сулус - star
суокка - brush
суон - fatty, greasy

суорат - soured milk, fermented milk, stewler
суорџан - blanket
суох - not, there is not
суруй - to write
сууй- to clean
суун - to wash (oneself)
суунар иһит- washing basin
сүөгэй - cream
сүрэх - heart
сүөһү - livestock
сүрдээх- terrible
сүүр- to run
сүүрбэ - twenty
сүүрбэ биир - twenty-one
сүүс - forehead
сүүс - one hundred
сыа - fat, grease, lard
сыана - price (*Rus.* цена)
сыглы сүөһү - horses, equine livestock
сыл - year
сылабаар - samovar (*Rus.* самовар)
сырыт - to occur, to go, to roam, to be located (сылдьар- he/she/it occurs, goes, roams)
сыт - to lie
сыттык - pillow
сыттык хаата - pillowcase
сытыы - sharp
сыыс - trash
сэттэ - seven

T

таба - deer
табыс - to exit, to leave
танас - clothing
танын - to get dressed
таптаа - to love
тараан - to brush oneself
тараах - comb
тарбах - finger
тайах - elk, moose
таһаар- to lead out, to drive out
таһырдыа - outside, on the street
тиин - squirrel
тииннээ - to go squirreling, to hunt squirrel
тиис - tooth, teeth
тик - to sew

тимэх - button
тири - hide, skin
тирээпкэ - rag (*Rus.* тряпка)
тоџо - why (*interrogative*)
тоџус - nine
тон - to freeze, freezing
торбос - grown calf
тот - to become full, to eat enough, full
төрөө - to be born
төрөт - to give birth
төһө - how much, to what degree
туйах - hoof
туох - what (*interrogative*)
тур - to stand, to stand up
туруор - to place, to set
туруу - rising, getting up
тус-туспа - separately, in isolation
туспа - (*adj.*) separate, (*adv.*) separately
тут - to hold, to catch
түннүк - window
түөрт - four
түөс - chest
түргэнник - quickly
түс - to attack, to besiege
түс - to flow, to flow into, to lie (spatially), to be found
түүллээх - fur, peltry
түүн - night, at night
түүпүлэ - shoe
тыа - taiga, forest
тыал - wind
тыл - language, word, tongue
тымныы - cold (*n.*), cold (*adj.*)
тыс этэрбэс - *katuzy*, fur shoes
тыһыынча - thousand
тыын - to breathe
тэллэх - bed, mattress
тэриэлкэ - plate, serving dish (*Rus.* тарелка)
тэтэрээт - notebook (*Rus.* тетрадь)

У

убай - older brother
улахан - big
улахан дьон - adults
улаханлык - loudly, mightily
унуох - bone

унуоџа суох - boneless
уол - boy
уолаттар - boys
уон - ten
уон биир- eleven
уонна - and
уос - lip, lips
уочарат - line (*Rus.* очередь)
уруучука - pen (*Rus.* ручка)
уһугун - to wake up
уһул - to take off, to remove
уһун - long
утуй - to sleep
учуутал - teacher (*Rus.* учитель)
уу - water
уулаа - to drink water (said of animals)
уулат - to water (animals), to give water

Ү

үлэ - work
үөһэ - high, on high
үөр - pack, herd
үөрэт - to teach
үөрэх - studies
үөскээ - to dwell, to grow in number, to arise
үр - to bark
үрдүкү - high
үрүн - white, bright
үрэх - stream
үс - three
үтүлүк- glove
үчүгэйдик - well
үчүгэй - good
үүнээйи- plant
үүт - milk

Х

хаал - to stay, to remain
хаамар - goes, walks
хаас - goose
хаас - eyebrows
хааһы - kasha (*Rus.* каша)

хаатынка - felt boots
хайдах - how
халлаан- sky
ханна - where, whither
ханнык - which, such
хара - black
хараҕа суох - blind
хараҕа - darkness, dark
харах - eye, eyes
харандаас - pen (*Rus.* карандаш)
хас - how much
хастыы - how much?
хаһыат - newspaper (*Rus.* газета)
хобордоох - frying pan (*Rus.* сковорода)
хойут - late
хойуу - thick
холуоһа - galoshes (*Rus.* галоши)
хомуй - to remove, to tidy up
хомуос - ladle
хороон - burrow
хос - room
хотон - barn
хоту - north
хотугу - northern

Ч

чааннык - teapot (*Rus.* чайник)
чааскы - cup (*Rus.* чашка)
чабылҕан - lightning
чаһы - clock, watch (*Rus.* часы)
чугас - near, nearby
чулку - stockings (*Rus.* чулки)
чэ - (*interj.*) well
чэрэниилэ - ink (*Rus.* чернила)
чэрэниилэ иһитэ - inkpot

Ы

ыа - to milk
ыалдьар киһи - sick person
ый - month
ыйаа - to hang, to hang up
ыарыы - illness
ыл - to take

ыллаа - to sing
ынах - cow
ынах сүөһү - cattle
ынах ыаччы - milkmaid, milker
ыныр - to call, to summon
ыраас - clean
ыраастаа - to clean
ыраах - far, far-away
ырбаахы - shirt
ыскаап - closet, shelf (*Rus.* шкаф)
ыскамыайка - bench (*Rus.* скамейка)
ыстаан - pants (*Rus.* штаны)
ыстакаан - glass (dishware) (*Rus.* стакан)
ыт - dog
ыт- to shoot
ытаа - to cry
ытыр - to bite

Ә

эбэ - grandmother
эбиэс - sheep (*Rus.* овёс)
эбиэт - lunch (*Rus.* обед)
эбиэттээ - to have lunch
эдэр - youth
элбэх - much, many
эм - to suck
эмээхсин - old lady
эмиэ - also, again
эмис - (*adj.*) fat, greasy
эмискэ - suddenly
эмп - medicine
эмтиэкэ - pharmacy
эмтээ - to cure, to treat
эн - you (*sing.*)
эр - husband
эр киһи - man
эрдэ - early
эргэ - old, ancient
эриэн - mottled
эһиги - you (*pl.*)
эһэ - grandfather
эһэ - bear
эт - meat
эт - to say
этин - thunder

этиннээх самыр - thunderstorm
этэрбэс - shoes with a soft sole